

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36559
Nom: Modes de representació del cine clàssic
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Teoria i història dels mitjans audiovisuals i nous suports multimèdia	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

FUENTE SOLER MANUEL DE LA

RESUM

Modes de Representació en el Cinema Clàssic és una assignatura obligatòria del Grau en Comunicació Audiovisual que forma part de la matèria Teoria i Història dels Mitjans Audiovisuals i Nous Suports Multimèdia".

Estudi i anàlisi del cinema clàssic com a mode de representació institucional, indústria, institució i discurs en la seua genealogia, desenvolupament i evolució en sentit històric-ideològic.

Des d'una perspectiva teòrica, crítica i analítica, aquesta assignatura té com a objectiu oferir a l'estudiantat una comprensió profunda del cinema clàssic com a sistema de representació dominant en la història dels mitjans audiovisuals. Es treballaran els seus fonaments estètics, industrials i ideològics, així com la seua evolució i pervivència en el context dels processos de globalització i transformació tecnològica. Així mateix, es presentarà a l'alumnat l'anàlisi comparativa d'altres mitjans (com la ràdio, la televisió o els entorns interactius) amb la finalitat d'ampliar l'horitzó d'estudi i comprendre les continuïtats i ruptures discursives, narratives i sonores entre diferents formats i llenguatges.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Conéixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Que els estudiants tinguen la capacitat i la creativitat necessàries per a assumir riscos expressius i temàtics en el marc de les disponibilitats i terminis de la producció comunicativa, aplicant solucions i punts de vista fundats en el desenvolupament dels projectes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Primers anys del cinema

Anàlisi dels orígens del cinema com a tecnologia, art i indústria. S'estudiaran les primeres experiències audiovisuals, l'emergència dels primers formats narratius i les condicions d'exhibició, distribució i recepció que van caracteritzar aquesta etapa fundacional.

- 1.1. La invenció del cinematògraf i primers textos audiovisuals
- 1.2. El model de Lumière davant del model d'Edison
- 1.3. Primeres audiències i gèneres cinematogràfics

2. Mode de Representació Primitiva

Exploració del desenvolupament del llenguatge cinematogràfic anterior a l'estandardització del cinema clàssic. S'abordaran les característiques formals i expressives del Mode de Representació Primitiva, així com la diversitat de produccions en diferents contextos nacionals.

- 2.1. Configuració del llenguatge cinematogràfic
- 2.2. Georges Méliès i l'espectacle d'atraccions
- 2.3. Les indústries nacionals

3. Mode de Representació Institucional i el llenguatge cinematogràfic

Estudi de l'aparició del Mode de Representació Institucional com a sistema narratiu dominant al cinema clàssic. S'analitzaran els principals desenvolupaments tècnics, estilístics i narratius que configuren aquest mode, així com la seva projecció internacional.

- 3.1. El pacte narratiu institucional: Edwin S. Porter i David W. Griffith
- 3.2. La construcció de la sintaxi cinematogràfica
- 3.3. La internacionalització de les indústries

4. Concepte de cinema clàssic

Aprofundiment en la definició estètica i ideològica del cinema clàssic. S'examinaran els gèneres més rellevants, les aportacions de cineastes clau i les convencions narratives que estructuraven aquest model.

- 4.1. Els gèneres cinematogràfics
- 4.2. John Ford i la construcció del cinema nord-americà
- 4.3. Ernst Lubitsch i la comèdia

5. Cinema documental i cinema de ficció

Anàlisi comparada de les formes documentals i ficcionals del cinema clàssic. S'hi prestarà especial atenció a l'ús del cinema amb fins socials, polítics i ideològics, així com a la consolidació del sistema d'estrelles com a mecanisme de representació.

- 5.1. El cinema com a eina d'intervenció
- 5.2. El documental i la propaganda política
- 5.3. El star system cinematogràfic

6. La hegemonia de la ficció cinematogràfica

Estudi de l'apogeu del model clàssic hollywoodiense i dels factors que van portar a la seva transformació als anys cinquanta. S'analitzaran les relacions entre cinema, televisió, música popular i l'evolució dels públics.

- 6.1. La consolidació de Hollywood
- 6.2. La crisi dels gèneres cinematogràfics als anys 50
- 6.3. Televisió, cultura rock i nous públics

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer els codis i modes de representació propis de la comunicació audiovisual.
- Identificar la rellevància social, cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals.
- Dur a terme anàlisis de relats i obres audiovisuals.
- Conèixer la interrelació entre els subjectes de la comunicació audiovisual: autors, institucions, empreses, mitjans, suports i receptors.
- Definir temes d'investigació o creació personal innovadora.
- Exposar de manera adequada els resultats de la investigació de forma oral o mitjançant mitjans audiovisuals o informàtics.
- Assumir la responsabilitat d'un projecte propi.
- Desenvolupar un treball creatiu o d'investigació.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	50,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

- **Lliçó magistral:** La lliçó magistral és una metodologia docent basada en l'exposició oral per part del professorat, que transmet a l'estudiantat de manera estructurada i argumentada els continguts fonamentals de l'assignatura. Aquesta modalitat s'utilitza especialment per introduir conceptes teòrics clau, marcs metodològics, enfocaments analítics i debats rellevants, proporcionant una base sòlida per a l'aprenentatge autònom i el desenvolupament posterior d'activitats pràctiques. En el context d'aquesta assignatura, la lliçó magistral no es concep com una activitat unidireccional, sinó com una estratègia interactiva en la qual el professorat fomenta la participació activa de l'estudiantat mitjançant preguntes, debats guiats o anàlisis col·lectives de fragments audiovisuals. Aquest format permet contextualitzar el contingut, aclarir dubtes i establir relacions crítiques entre els diferents temes del programa.
- **Estudi i anàlisi de casos:** L'estudi i anàlisi de casos és una metodologia orientada a l'aplicació crítica dels continguts teòrics a situacions concretes, mitjançant l'examen d'exemples paradigmàtics rellevants. En el context d'una assignatura teòrica centrada en el cinema clàssic, aquesta estratègia es basa en la selecció i l'anàlisi detallada de pel·lícules, seqüències o estils representatius que il·lustren modes de representació institucionals, gèneres, tendències o configuracions estètiques específiques. Mitjançant aquesta metodologia, l'estudiantat adquireix eines per interpretar les obres cinematogràfiques no només com a productes artístics o industrials, sinó també com a construccions ideològiques i culturals inserides en contextos històrics determinats. L'anàlisi de casos permet, per tant, una comprensió més profunda i contextualitzada del cinema clàssic, reforçant la capacitat crítica i l'articulació entre teoria i exemples concrets.
- **Debats i seminaris:** Els debats i seminaris es configuren com a espais d'intercanvi crític on es potencia activament la participació de l'estudiantat. Aquesta metodologia té com a objectiu fomentar la reflexió, l'argumentació i el desenvolupament del pensament propi a partir dels continguts tractats en les sessions teòriques i de l'exposició d'exemples paradigmàtics del cinema clàssic. Al llarg del curs es proposaran sessions de discussió en les quals, a partir de conceptes clau, seqüències audiovisuals o lectures recomanades, l'estudiantat podrà confrontar idees, desenvolupar punts de vista personals i dialogar amb el professorat i la resta de companyes i companys. Aquestes activitats busquen consolidar els aprenentatges, estimular la mirada crítica i afavorir una comprensió més profunda del paper del cinema clàssic en la configuració dels discursos audiovisuals.

Activitats no presencials

L'estudiantat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Estudi i treball autònom. Consulta i estudi bibliogràfics.** La consulta i estudi de bibliografia especialitzada constitueix una activitat fonamental per a l'aprenentatge autònom de l'estudiantat. Aquesta tasca permet aprofundir en els continguts teòrics de l'assignatura, ampliar perspectives analítiques i consolidar una base crítica sòlida sobre els modes de representació en el cinema clàssic. L'estudiantat haurà de familiaritzar-se amb textos clau del camp dels estudis fílmics, tant de caràcter teòric com històric, així com amb anàlisis específics sobre pel·lícules, gèneres, autores o autors i contextos rellevants. La bibliografia recomanada estarà

disponible a través del campus virtual o dels recursos de la biblioteca universitària, i inclourà manuals de referència, articles acadèmics, capítols monogràfics i altres materials pertinents. Aquesta activitat es vincula estretament amb altres metodologies de l'assignatura, com ara els debats, les anàlisis de casos o l'elaboració de treballs, ja que proporciona els fonaments necessaris per a una participació fonamentada i crítica.

- **Elaboració de treballs individuals o en grups. Preparació del treball final:** L'estudiantat posarà en pràctica habilitats d'investigació, anàlisi fílmica, organització d'idees i argumentació acadèmica. També haurà de demostrar la capacitat de contextualitzar el seu objecte d'estudi en termes històrics, estètics i ideològics, així com utilitzar adequadament les fonts bibliogràfiques i els marcs teòrics treballats durant el curs.
- **Preparació de classes:** Les tutories acadèmiques constitueixen un espai d'acompanyament personalitzat que permet a l'estudiantat resoldre dubtes, rebre orientació metodològica i reforçar el procés d'aprenentatge. Aquestes sessions, que podran desenvolupar-se de manera presencial o virtual, estan concebudes com un recurs complementari a les classes teòriques i a les activitats pràctiques o d'avaluació. L'estudiantat podrà utilitzar les tutories per plantejar qüestions relacionades amb els continguts de l'assignatura, comentar lectures, sol·licitar orientació sobre l'anàlisi de casos o rebre assessorament en la preparació del treball final. Així mateix, es fomentarà l'ús d'aquest espai per al seguiment del progrés acadèmic individual, així com per a la reflexió sobre les estratègies d'estudi i participació. Les consultes es podran realitzar dins l'horari establert pel professorat o mitjançant cita prèvia, i el seu objectiu principal és contribuir a una experiència formativa més propera, eficaç i adaptada a les necessitats de cada estudiant.

Innovació educativa

Aquesta assignatura s'adscriu al projecte d'innovació educativa PíEE-3900174 "Per una tecnologia igualitària i inclusiva. Conscienciar sobre el biaix de gènere en les aplicacions digitals i la intel·ligència artificial" i segueix les activitats aprovades al respecte pel Servei de Formació Permanent i Innovació Educativa (SFPIE), entre les quals destaquen: 1. Implantar metodologies docents proactives, en el si de l'equip, que incentiva la motivació de l'estudiantat cap a l'aprenentatge des d'un enfocament de gènere; 2. Crear recursos curriculars des d'una perspectiva de gènere.

Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4. Educació de qualitat.** Meta 7: que l'alumnat adquireixca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, així com la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5. Igualtat de gènere.** Meta 1: posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i xiquetes arreu del món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació en la primera convocatòria

L'avaluació de l'assignatura en primera convocatòria es desenvoluparà de la següent manera:

- **Prova escrita final (80%).** Consistirà en un examen teòric que avaluarà la comprensió crítica dels continguts treballats al llarg del curs, incloent conceptes fonamentals, anàlisi d'exemples paradigmàtics i marcs teòrics aplicats. L'examen podrà incloure preguntes de desenvolupament, comentari de text o anàlisi filmic, i està dissenyat per a valorar la capacitat de l'estudiantat per a relacionar coneixements i aplicar el pensament analític. Aquesta prova és recuperable en segona convocatòria. Caldrà obtenir una qualificació mínima de 5 sobre 10 en aquesta prova per a poder fer mitjana amb la resta dels sistemes d'avaluació.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (5%).** Al llarg del curs, l'estudiantat haurà de realitzar de forma periòdica esquemes i/o resums dels textos indicats pel professorat, així com participar en tasques de lectura crítica. Aquestes activitats tenen com a objectiu fomentar l'estudi continu, la comprensió dels continguts teòrics i el desenvolupament d'habilitats de síntesi i expressió escrita. Aquesta activitat no és recuperable en segona convocatòria, ja que està vinculada al treball continuat durant el curs.
- **Valoració d'actitud i participació en la dinàmica de la classe (15%).** Es valorarà la implicació activa de l'estudiantat en el desenvolupament de les sessions presencials, especialment en els debats, seminaris i anàlisis col·lectius. Es tindrà en compte tant la freqüència com la qualitat de les intervencions, així com el respecte cap a les opinions de la resta del grup i la disposició a l'aprenentatge compartit. Aquesta activitat no és recuperable en segona convocatòria, en tractar-se d'una avaluació de l'actitud i la participació presencial durant el curs.

Avaluació en la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **El 80% de la qualificació s'obtéindrà a través d'una prova escrita única,** de característiques similars a la prova final de la primera convocatòria. Aquesta prova avaluarà l'adquisició de coneixements, el maneig dels marcs teòrics i la capacitat d'anàlisi crític d'obres i conceptes clau del cinema clàssic. Per a superar l'assignatura serà imprescindible obtenir una nota mínima de 5 sobre 10 en aquesta prova escrita.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (20%).** Al llarg del curs, l'estudiantat haurà de realitzar de forma periòdica esquemes i/o resums dels textos indicats pel professorat, així com participar en tasques de lectura crítica. Aquestes activitats tenen com a objectiu fomentar l'estudi continu, la comprensió dels continguts teòrics i el desenvolupament d'habilitats de síntesi i expressió escrita. En el cas de l'estudiantat que no haja assistit a classe, se li podrà requerir l'elaboració de treballs parcials complementaris.

Observacions

- Tant en l'examen com en la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins a l'aprovat.
- En el cas de comprovar-se un plagi en un treball d'avaluació, aquest podrà puntuar-se amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honradesa intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en què es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la imparteix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Aumont, Jacques i Michel Marie, *El análisis cinematográfico*, Madrid, La marca editora, 2020.
- Bordwell, David i Kristin Thompson, *El arte cinematográfico*. Barcelona, Paidós, 1995.
- Burch, Noël, *El tragaluz del infinito. Contribución a la genealogía del lenguaje cinematográfico*, Madrid, Cátedra, 1987.
- Sánchez Biosca, Vicente, *El montaje cinematográfico. Teoría y práctica*, Barcelona, Paidós, 1996.
- Talens, Jenaro i Santos Zunzunegui. *Historia general del cine (12 vol.)*, Madrid, Cátedra, 1995.

Referències complementàries

- Altman, Rick, *Los géneros cinematográficos*, Barcelona, Paidós, 2022.
- Aumont, Jacques et al., *Estética del cinematográfica*, Madrid, La marca editora, 2020.
- Benet, Vicente J., *La cultura del cine. Introducción a la historia y estética del cine*, Barcelona, Paidós, 2004.
- Carmona, Ramón, *Cómo se comenta un texto fílmico*, Madrid, Cátedra, 2006.
- Company, Juan Miguel, *Hollywood. El espejo pintado (1901-2011)*, Valencia, PUV, 2014.
- Kracauer, Siegfried, *De Caligari a Hitler. Una historia psicológica del cine alemán*, Barcelona, Paidós, 1985.
- Lumet, Sidney, *Así se hacen las películas*, Madrid, Rialp, 1999.
- Sagor Maas, Frederica, *La escandalosa señorita Pilgrim*, Barcelona, 2014.
- Sánchez Biosca, Vicente, *Sombras de Weimar. Contribución a la historia del cine alemán*, Madrid, Verdoux, 1990.
- Truffaut, François. *El cine según Hitchcock*, Madrid, Alianza, 2010.
- Zunzunegui, Santos, *La mirada cercana. Microanálisis fílmico*, Barcelona, Paidós, 1996.